

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Individuální supervize jako podpora pro pracovníky v sociálních službách v pobytových zařízeních

Autorka práce: Pavlína Bubřlová

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracovala: Mgr. Martina Kočerová

Datum: 6. června 2020

Hodnocení práce, jejíž autorkou je Pavlína Bubřlová, bylo provedeno na základě kritérií, která stanovuje Metodická pomůcka ke zpracování závěrečných prací, verze 1.0 z roku 2010.

Formální stránka práce

Po formální stránce práce vykazuje nesoulad s požadavky uvedenými ve výše zmíněné Metodické pomůcce, které lze považovat za nedostatky drobného charakteru, které nesnižují srozumitelnost práce, ani nebrání dohledatelnosti zdrojů, či odlišení myšlenek autora od převzatých. Jedná se o:

- Ponechání jednopísmenných spojek/předložek na konci řádků (např. na s. 23, 24, 39 a 40).
- Dvojtečka za nadpisem kapitoly na s. 43 a 45.
- Na s. 27, kapitola 3.2 je použita zkratka „MPSV“ bez předchozího uvedení v plném znění.
- Odkaz pod čarou č. 36 (uvedeno celé jméno autora), č. 60, 83 a 84 (elektronický zdroj uveden včetně lokace v níž chybí WWW a $\diamond$).
- Odkaz č. 83 a 84 (zdroj odpovídá přímé citaci, ta není v textu vyznačena).
- V seznamu zdrojů: chybí u elektronických zdrojů WWW a $\diamond$; v části Právní prameny chybí u Vyhlášky 505/2006 název vyhlášky.
- V kapitole 4.2 autorka odkazuje na konkrétního autora, aniž by byl uveden zdroj (Michková).
- V kapitole 4.1 autorka cituje ředitelku Domova pro seniory Hvízdal, aniž by byl tento zdroj informací uveden ve zdrojích. Obdobně pak v kapitole 4.2, kde je uveden cíl supervize na rok 2019.

Práce svým rozsahem (47 stran), řádkováním, zarovnáváním textu, velikostí a typem písma, číslováním kapitol atd. odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci.

Jazyková stránka práce

Text je čitelný a srozumitelný, s jasnou strukturou, a vyskytuje se v něm pouze několik málo chyb:

- Na s. 16, kapitola 2.1 – „Podle typu kontraktu a stanoveném cíli má ...“
- Na s. 26, kapitola 3.1 – „... cílem je zabránění sociálního vyloučení ...“
- Na s. 40, kapitola 4.2 – „... s teoretickými poznatky uvedené v ...“

Obsahová stránka práce

V práci je uveden obsah, úvod, závěr, text je členěn do kapitol, což odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. V úvodu práce autorka uvádí cíl práce, který je formulován jasně a jednoznačně. Cílem je „popsat význam individuální supervize pro pracovníky v sociálních službách v pobytových zařízeních“. Zároveň autorka uvádí, jak cíle dosáhne, tedy jasný postup, který se následně promítá do struktury práce, která odpovídá formulovanému cíli. V úvodu práce autorka strukturu popisuje, a kromě toho také uvádí zdůvodnění, proč jednotlivá témata zařadila a jak jimi sleduje formulovaný cíl. Čtenáře tak uvádí nejen do tématu, nýbrž jej seznamuje s tím, co může očekávat, ale také, jak se dané téma vztahuje k cíli nebo, co z uvedení daných poznatků vyplývá vzhledem k tématu. Tento postup považuji za velmi vhodný a zdařile uchopený. V úvodu se vyskytuje několik tvrzení, která by bylo vhodné podpořit zdrojem. Např., když autorka tvrdí, že „ve většině organizací převažuje supervize skupinová či týmová“ nebo, že „počet zaměstnaných pracovníků v sociálních službách převažuje nad počtem zaměstnaných sociálních pracovníků“.

Na začátku jednotlivých kapitol autorka zařadila stručný přehled toho, na co se kapitola zaměřuje, čímž opět čtenáře uvádí do problematiky dané kapitoly. Zároveň u většiny kapitol přidává vlastní zhodnocení, případně vyvozuje, co z uvedených poznatků vyplývá. Tím do práce vnáší vlastní invenci a prokazuje schopnost nejen prostého nakladiení informací vztahujících se k danému tématu, ale také jejich kritického zhodnocení. Teoretické poznatky autorka vhodně doplnila konkrétním příkladem praxe, a práci završila kapitolou 4.2, kterou považuji za velmi zdařilou právě proto, že v ní uvádí do souvislosti teoretické poznatky a prezentovaný příklad Domova pro seniory Hvízdal. V Závěru pak autorka zopakovala cíl práce a provedla čtenáře rekapitulací, přičemž jasně doložila promyšlenost celé struktury a zařazení jednotlivých témat.

Co se týká připomínek, tak na s. 9 autorka používá spojení „výchovná nepedagogická činnost“, kterou pak blíže vysvětluje v kapitole 1.3 bod b). Vhodné by bylo již při prvním uvedení tohoto termínu zároveň odkázat na kapitolu, v níž bude termín vysvětlen. Obdobně pak na s. 38, kde zmiňuje 15. standard, který byl podrobněji vysvětlen v kapitole 3.2. Ovšem, to neznamená že by autorka v práci neprovazovala jednotlivé kapitoly. Naopak, velmi vhodně odkazuje mezi kapitolami a tím zvyšuje přehlednost práce.

Autorka dosti často používá poměrně „tvrdá“ tvrzení jako např. na s. 10: „Pracovník musí vnímat potřeby svého těla...“, nebo na s. 11: „Musí umět aktivně naslouchat...“, či „...si musí být vědom určitých bariér ...“. Takto formulovaná tvrzení, či požadavky nasvědčují zaujetí autorky danou problematikou, nicméně vhodnější by bylo požadavky formulovat méně „tvrdě“, tedy spíše jako doporučení než nařízení (např. „měl by si být vědom“, „měl by umět“ apod.). I pracovník v sociálních službách je člověkem, který se buduje jak profesně, tak osobnostně, a celá škála dovedností a postojů je otázkou růstu a zrání.

Kapitola 2.3.3 je věnována technikám využívaným v individuální supervizi, přičemž autorka popisuje několik konkrétních technik. Nicméně tento výčet jistě není vyčerpávající, což by bylo vhodné uvést, zároveň zdůvodnit zvolený výběr (např. může se jednat o nejčastěji využívané techniky, nebo nejzajímavější z pohledu autorky apod.), aby čtenář věděl, proč byly zařazeny právě tyto a ne jiné.

Celkové zhodnocení práce

Po formální a jazykové stránce práce vykazuje nedostatky drobného charakteru. Po obsahové stránce lze práci považovat za velmi zdařilou. Obsah je věcně správný, autorka prokázala schopnost jasně formulovat problém a zvolit adekvátní postup řešení. Zároveň prokázala, že se orientuje v oblasti řešeného problému, dokáže nejen vyhledat adekvátní informace, nýbrž je také kriticky zhodnotit. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení klasifikačním stupněm výborně.

Otázky k obhajobě:

Na s. 8 autorka uvádí, že „tuto profesi (míněno pracovník v sociálních službách) mohou vykonávat pouze osoby, které jsou dostatečně kvalifikované. Zvyšuje se tak celková úroveň poskytování sociálních služeb“. Bylo by možné zhodnotit, nakolik se na zvyšování úrovně poskytovaných služeb skutečně podílí dostatečná kvalifikace a nakolik osobnost (osobnostní kvality/vyzrálost)?

Na s. 12 je uvedeno: „Přímá obslužná péče se neztotožňuje se systémem práce, který je typický pro lůžková zdravotnická zařízení.“ Jaké jsou tedy rozdíly v práci pracovníka, který vykonává „přímou obslužnou péči“ a toho, kdo vykonává práci v „lůžkových zdravotnických zařízeních“?

Na s. 15 autorka uvádí, že dle jejího názoru je „Budování vztahu mezi supervizorem a supervidovaným stejně důležité jako vztah mezi pracovníkem a klientem. Je to z toho důvodu, že pokud bude pracovník zcela otevřeně reflektovat svou práci, získá tak ničím nezkreslený pohled na svou situaci...“. Do jaké míry je reálné očekávat, že pouze otevřená reflexe povede k ničím nezkreslenému pohledu? Nemůže i přes velmi otevřenou reflexi docházet ke zkreslenému porozumění situaci?

Na s. 24 je uvedeno, že pracovník „Může zjistit, že vůči klientovi měl předsudky, které nebyly oprávněné a bude se tedy snažit změnit postup své práce a jednání s klientem anebo zjistí, že jeho předsudky byly oprávněné.“ Předsudek je zakořeněný úsudek či názor, který není založen na spolehlivém poznání, ale na pouhém mínění či předpokladu; obvykle vychází ze stereotypů, neoprávněného zobecnění nebo zjednodušení zkušenosti. Je tedy vůbec možné uvažovat o „oprávněném předsudku“? Nespočívá podstata předsudku právě v oné neoprávněnosti?